

Helsingin kotisairaala ja palliatiivinen poliklinikka

Helsingin kotisairaala tarjoaa erityistason (B-taso) palliatiivista hoitoa helsinkiläisille potilaille, joille on tehty palliatiivinen hoitolinjaus. Kotisairaalaan kuuluu neljä alueellista toimipistettä (Etelän, Lännen, Pohjoisen ja Idän kotisairaala) sekä koko Helsinkiä palveleva palliatiivinen poliklinikka, joka avattiin syksyllä 2017 Suursuon sairaalan tiloihin.

Palliatiivisella poliklinikalla käyvät ne potilaat, joiden kunto sallii polikliinisen seurannan. Vastaanottokäyntien lisäksi potilaiden asioita hoidetaan paljon puhelinkontaktien muodossa. Virka-ajan ulkopuolella potilaat voivat olla yhteydessä oman alueensa kotisairaalaan. HUSLABin ja HUS Kuvantamisen palvelut ovat poliklinikan käytettävissä. Tarvittaessa pyydetään toimenpiteissä apua kotisairaaltalta (esim. punasoluinfuusiot, palliatiiviset punktiot). Potilaat voidaan myös ohjata esimerkiksi Syöpäkeskukseen palliatiivista sädehoitoa varten tai HYKSin Palliatiiviseen keskuksen tunneloidun ascitesdreenin asettamista varten. Potilaan kunnan hiipueessa hoitovastuu voidaan siirtää joustavasti omalle kotisairaallalle.

Kotisairaala vastaa kotiin vietävästä palliatiivisesta hoidosta. Yleensä sairaanhoitaja tekee uudelle potilaalle ensin kartoituskäynnin, minkä jälkeen lääkäri tekee kotikäynnin, jolla laaditaan elämän loppuvaiheen hoitosuunnitelma. Tämän jälkeen potilas siirtyy niin sanotulle soittolistalle. Kotikäyntejä on arkipäivisin tarpeen mukaan, muiden potilaiden asioihin otetaan tarvittaessa kantaa puhelimitse tai hoitajien välityksellä. Potilaille voidaan kotona antaa verituotteita tai muuta suomensisäistä lääkitystä, tehdä palliatiivisia pleura- ja ascitespunktioita kannettavan UÄ-laitteen avulla ja tarvittaessa antaa lisähappea happirikastimen turvin. Ihonalaisen lääkannostelijan käyttö on rutinoitunutta, ja sairaanhoitajat tekevät lääkekasetteja ympäri vuorokauden. Kotisairaala vastaa vuosittain 350-400 potilaan kotisaattohoidosta.

Vielä toistaiseksi kussakin alueellisessa yksikössä toimii kaksi lääkäriä seniori-juniori-periaatteella. Palliatiivisella poliklinikalla toimii yksi erikoislääkäri, minkä lisäksi vuodelle 2019 poliklinikalle perustetaan erikoistuvan lääkärin virka. Tällä hetkellä kolmella kotisairaalan erikoislääkärillä on palliatiivisen lääketieteen erityispätevyys. Palliatiivista erityisyksikköpalvelua suorittava kollega voi toimia osan ajasta kotisairaalassa ja osan poliklinikalla, jolloin saa kokemusta eri vaiheissa olevien palliatiivisten potilaiden hoidosta. Kannattaa myös harkita palvelun linkittämistä työskentelyyn Suursuon sairaalan palliatiivisen ja saattohoidon osastoilla (11 ja 21), jotka ovat samalla kotisairaalan tukiosastoja.

Kotisairaalan sairaanhoitajat ovat tottuneita itsenäiseen työskentelyyn ja monella on palliatiivisen hoidon jatkokoulutusta. Kotisairaalityö on luonteeltaan moniammatillista tiimityötä. Alueellisissa yksiköissä pidetään viikoittain lääkärin vetämä palliatiivinen tuokio, jossa käsitellään potilastapauksia tai keskustellaan yleisesti palliatiivisesta hoidosta.

Vuoden 2019 aikana kotisairaalan lääkärin on tarkoitus siirtyä yhteen toimipisteeseen, josta käsin käydään kotikäynneillä ympäri Helsinkiä. Tämä mahdollistaa tiiviimmän keskinäisen ohjauksen ja konsultoinnin sekä parantaa koulutusmahdollisuuksia.

Kouluttajalääkärit: OI Laura Palanterä ja ayl Elina Vogel (kotisairaala), ayl Nina Hanni (pkl)

Lääkärirekrytoinnista vastaa kotisairaalan ylilääkäri Mervi Saari mervi.saari@hel.fi